

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler:
Gyrid B. Gjæver

Vår dato:
27.12.2006

Vår referanse:

Deres dato:

Deres referanse:
200605083/-CB

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I FRISKOLELOVEN

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev vedrørende ovennevnte, og vil med dette komme med Forbrukerrådets uttalelse.

Innledning og generell kommentar

Forbrukerrådet fokuserer i sin strategiplan på nye markeder, og vi er særlig opptatt av markeder der det er stor maktforskjell/ maktulikhet mellom forbruker og tilbyder av tjenesten. Privatskolemarkedet er et område det kan oppstå ubalanse mellom partene, og der denne ubalansen kan gi store negative utslag både økonomisk og på annen måte for enkeltpersoner. Vi har hatt en jevn strøm av henvendelser fra elever innenfor privatskolemarkedet de senere år og spørsmålene er i hovedsak knyttet hvilke rettigheter de har som elev og hvordan de skal gå fram for å klage. Spørsmålene dreier seg i hovedsak om kvaliteten på undervisningen, avbruddsvilkår og andre administrative forhold. Det er primært elever som er på videregående nivå og høyere som tar kontakt med Forbrukerrådet.

Vi har hittil fokusert på hjelp til selvhjelp for studenten, og har i samarbeid med Forbrukerombudet utarbeidet en tipsliste for den utdanningssøkende. Her er vårt hovedbudskap "Vær kritisk når du velger utdanning". Listen finnes på Forbrukerrådets nettside : [Tipsliste](#)

Forbrukerrådet vil i februar/mars 2007 lansere en klageveileder på vår nettside. Her kan eleven finne forhåndsskrevne brev som kan brukes ved en eventuell klage til skolen.

Spørsmålene vi får, synliggjør behovet for mer klare og balanserte kontrakter. Forbrukerrådet vil her understreke viktigheten av å stille krav til innholdet i skolekontrakter, og at disse må gis lovs form. I denne forbindelse viser vi til Forbrukerombudets høringssvar som omtaler temaet fyldig. Forbrukerrådet støtter fullt ut det som framgår. Vi ser det som fornuftig å sikre individuelle rettigheter både ved at kontraktene samsvarer med Forbrukerombudets retningslinjer og at det etableres en mulighet for eleven å få gjennomført individuelle krav når undervisningsavtalen ikke overholdes fra skolens side. Et slikt system må, i tråd med alminnelige avtalerettslige prinsipper, sikre at det blir gjennomført retting og/ eller at eleven får et prisavslag om for eksempel skolen yter færre undervisningstimer enn kontrakten tilsier.

Forbrukerrådet registrerer også at det er svært få muligheter for den enkelte elev til å gå videre med en klage på en privatskole dersom det ikke oppnås enighet mellom partene i første

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
Finnmark
Troms

Postadresse:
Pb. 1068
9261 Tromsø

Besøksadresse:
Sjøgata 2
Tromsø

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

tromso@
forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Telefaks:
77 67 10 88

omgang. Selv om skoler som er underlagt særskilt utdanningslov blir kvalitetssikret i langt større grad enn skoler som faller utenom lovverket, har elevene svært få muligheter til å få gjennomslag for individuelle rettigheter om skolekontrakten ikke oppfylles. I praksis må en student per i dag gå til sivilt søksmål mot skolen, noe som skjer på egen risiko. Det er rimelig å tro at de fleste finner den økonomiske risikoen for stor til at de bringer saken inn for tingretten. Vi har sett enkeltteksempler på klasser som har gått til sivilt søksmål mot skolen på grunn av dårlig undervisning, men etter det vi har fått brakt i erfaring, har sakene endt uten at de har fått medhold i sine krav, eller at det er inngått forlik mellom partene.

Forbrukerrådet ser et klart behov for at det etableres en utenomrettslig klageordning på privatskoleområdet. Det kan sikre en nøytral behandling av klager med som innebærer lavere risiko for den enkelte elev.

Ovennevnte gir en kort oversikt over Forbrukerrådets engasjement og syn innenfor privatskoleområdet, og vi ser positivt på at departementet tar det med seg videre i arbeidet med loven.

I det følgende vil vi kommentere høringsnotatets punkt 6 (lovens tittel), punkt 9 (om yrkesrettet opplæring som ikke gis ved videregående offentlige skoler), punkt 10 (krav til skolenes drift), punkt 17 (andre forslag til endringer).

Kommentarer til lovendringen

Til punkt 6 – lovens tittel

Forbrukerrådet har ingen innvendinger til selve tittelen på loven, men vi mener i likhet med departementet at begrepet "frittstående skole" ikke er et egnet begrep til å fortelle at vi snakker om skoler som er privateid. Departementet foreslår at skolene skal benevnes som private skoler.

Forbrukerrådet har kontakt med elever og studenter, og det er vårt inntrykk at elever generelt oppfatter at skoler som godkjennes av en offentlig instans har et kvalitetsstempel sammenlignet med skoler som ikke godkjennes. Om begrepet "private skoler" skal brukes om begge gruppene, kan dette skape forvirring hos potensielle elever. Lovens overordnede mål er både å sikre kvalitet på opplæringstilbudet og korrekt økonomisk forvaltning, og det bør derfor være et mål i seg selv å gjøre elever oppmerksom på at skolen fyller kriterier i loven.

Vi ser derfor at det kan være en fordel å omtale skoler som faller inn under den nye loven som "godkjente private skoler".

Til punkt 9 - Særlig om videregående skoler som gir yrkesrettet opplæring som ikke blir gitt ved videregående offentlige skoler

Her omtaler departementet overføring av godkjenning av skoler fra dagens friskolelov til fagskolelova. Forbrukerrådet ser positivt på en slik samordning av regelverket på området fordi det bidrar til et mer oversiktlig lovverk, noe som gjør det enklere å finne fram for både elev og skole.

Til punkt 10 – Krav til skolenes drift

Departementet fremmer et forslag om registreringsplikt for den enkelte skole. Fra studentens ståsted er søk på skolen i Enhetsregisteret en enkel måte å få fram formalia om skolen på, noe Forbrukerrådet råder elever å gjøre før en undervisningskontrakt skal skrives under. En registrering forenkler også kontrollen til offentlige instanser på det økonomiske området, noe som også kommer eleven til gode. Forbrukerrådet er således positiv til et slikt krav om registrering og krav til egenkapital, og vi synes ikke det er et urimelig krav å stille til en undervisningstilbyder.

Til punkt 17 – Andre forslag til endringer

Vi viser til punkt 17.5 der bortvising som følge av manglende betaling av skolepenger mv. omtales. Vi oppfatter det slik at departementet mener at et privatrettslig kontraktsbrudd som manglende betaling ikke naturlig hører hjemme i loven. I stedet fremmes et forslag om at adgang til bortvising knyttes til elevens adferd på skolen.

En lovendring der regulering av manglende betaling tas ut av loven, medfører normalt at tilsvarende regulering må tas inn i undervisningsavtalen mellom skole og elev. I denne sammenheng vil vi framheve at det er nødvendig å klargjøre holdepunkter for hva som utgjør et vesentlig mislighold og hvilke sanksjoner dette skal utløse. Vi viser for øvrig til innledningen i brevet der vi gir vår tilslutning til Forbrukerombudets syn på at krav til innhold i kontrakter må lovfestes.

Dersom departementet ønsker mer informasjon om vårt arbeid innenfor privatskolemarkedet, kontakt gjerne regionsjef Helene Falch på telefon 91 80 62 82, eller e-post: helene.falch@forbrukerradet.no.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

(sign)
Helene Falch
regionsjef

(sign)
Gyrid B. Giæver
rådgiver